Szakonyi Károly

Búcsú Csukás Istvántól

Drága Pistám,

búcsúzni jöttem Hozzád, és búcsúzni a barátok meg az Írószövetség, az Írók Egyesülete nevében is, és üzenni Veled Odaátra, ahol már várnak Téged a Parnasszus Kávéházban költők, mint hajdan a Hungáriában. Vár Vas István és Kormos Pista, és meghív asztalához Weöres Sándor, hogy megbeszéljen Veled valamilyen pentaton dallamot. És ott vár Zelk Zoltán is, hogy megmutassa Hozzád írt négysorosát… Vidd el nekik az üzenetet, hogy egyre kevesebben vagyunk és egyre árvábbak a régiek közül. Mert most már Te is hiányzol.

Régen volt, amikor először találkoztunk – ötvenhétben vagy ötvennyolcban. Nehéz idők voltak, de Te már akkor is derűs, az életet vidáman szemlélő, a dolgok mélyét kutató voltál, költő, aki a zene világából érkeztél, s ha elhagytad is békéstarhosi, zenei kollégiumban dédelgetett tervedet, hogy hegedűművész legyél, a muzsika, a harmónia ott élt Benned, és maradt is meg örökre. Ott él verseidben. Költészetednek ez a titka. A létezés felett érzett öröm, az örök rácsodálkozás a létre. Az aranyásók buzgalmával mostad ki a hétköznapok medréből az értékes aranyrögöket, ezekből ragyogott fel a vers, a dallam, az utóérhetetlen csukási ritmus, a kibontott gondolat, a közvetlenség fénylő lírája. Ahogy meséidben a fantázia korlátlan szabadságát, verseidben az élet féktelen szerelmét, a romlás elől mentett szépséget csodáljuk. És most, hogy már nem hívhatlak fel se a Szépvölgyi úton, se Szárszón, olvasom a verseidet, s mintha varázsport vettem volna be az elmúlás ellen, eleven világ tárul elém minden sorodból, a megragadható édes valóság éteri átirata.

Sok elismerést kaptál az életben, nagyszerű költészetedért is komoly díjakat, de azt, amit a világon csak nagyon kevés író kaphat meg: magadénak tudhattad a gyerekek rajongó szeretetét. Mert megmutattad nekik a fantázia korlátlan szabadságát, meséidben olyan világot teremtettél, amiben a csetlő-botló és éppen ezért szeretetre méltó figurák a jóságot sugallják. Meséidben senki sem gyűlölködik, nem riogat, a csúfról, mint az Egyfejű Süsü sárkányról is kiderül, hogy szívében szeretetre vágyik, és nem rombolásra, ezért hát nem szabad a látszatból ítélni, mert az igazság a látszat mögött van. És ez szemlélet öröklődik generációkon át, és most, amikor testi mivoltodban távozol, azt a veszteséget érzik, mint amit a legjobb barát elvesztése jelent.

Az én lelkem is nehéz. Néhány hete még vidám hangodat hallhattam a telefonba. Nem tudtam, nem tudtuk, hogy súlyos beteg vagy. De még azt sem, hogy beteg. Titkoltad férfias szeméremmel. Mondtad, hogy dolgozol, írsz új történetet, hogy megint derűt hints el a világban. Vártuk a nyarat, hogy majd meglátogatunk Szárszón, ahol a vonat ablakából a Rólad elnevezett színházadra látni. Vártuk a nyarat, hogy az óbudai Kéhly vendéglőben megünnepeljük a 84. születésnapodat. A művet vártuk, nem a lesújtó hírt….

Messziről jöttél, Kisújszállásról, édesapád kovácsműhelyéből. És most már ott vagy a magyar irodalom nagyjai között költészeteddel és világra szóló meséiddel.

Barátom,

Ave atque vale!

Elhangzott: 2020. március 7. Farkasrét